

Dezideratul noii calități

Evoluția mișcării noastre teatrale din ultimii ani poartă amprenta decisivă a primului Congres al educației politice și al culturii socialiste, din iunie 1976, cadru democratic în care s-au dezbătut și clarificat, în spiritul unei înalte exigențe revoluționare, rosturile adinci ale artei și culturii în contextul, concret determinat istoric, al realităților României socialiste.

Reperete metodologice atunci statornice, însuflețitorul îndemn adresat de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, tuturor slujitorilor culturii și artei, de a nu preocupă nici un efort în găsirea celor mai potrivite mijloace pentru făurirea profilului spiritual al omului nou, au însemnat și pentru noi, pentru colectivul Teatrului „Mihai Eminescu” din Botoșani, un prețios îndreptar, determinând mutații semnificative în stilul, orientarea și conținutul activității noastre.

Dezideratul unei noi calități și-a găsit expresia în inițiative ce au vizat principalele sectoare ale acestei activități — politica repertorială, arta spectacolului, relațiile cu publicul, sprijinirea formațiilor artistice de amatori, stringerea și diversificarea legăturilor cu celelalte teatre din țară.

În domeniul *politicii repertoriale*, principalul bun cîștigat îl constituie consecvența slujire a ideii de *program*, de program cultural, ideologic și estetic, menit să asigure o armonioasă valorificare a fondului dramaturgic național și universal, clasic și contemporan, potrivit unor cerințe și priorități educaționale specifice etapei istorice pe care o traversăm.

Acest program cuprinde trei principale orientări repertoriale, care, statornic promovate în ultimele șase stagiuni, au reușit să confere teatrului nostru un profil, o personalitate distinctă.

O primă orientare are în vedere reevaluarea fondului dramaturgic național în forma „restituirilor”, a repunerii în circuitul valorilor scenice a unor texte „uite”, pe nedrept ignorate, corelată cu experimentarea unor noi modalități regizorale în abordarea repertoriului clasic, acțiune imperios necesară pentru asigu-

rarea continuității mișcării noastre teatrale.

Inițiativa „restituirilor” s-a concretizat la Botoșani nu numai prin suita reprezentățiilor în premieră absolută cu fragmentele dramatice eminesciene datorate regizorului artist emerit Ion Olteanu (în 1975 — *Bogdan Dragoș — Mira*, în 1976 — *Decebal, Emmi și Histriion*, în 1977 — *Mureșanu*), ci și prin realizarea, de asemenea, în premieră absolută, a unor spectacole cu piese de Nicolae Iorga (*Cantemir Bătrînul* — în 1976, *Un domn pribeag* — în 1977), Eugen Lovinescu (*Homer travestit* — în 1978), Mircea Eliade (*Coloana nesfîrșită* — în 1980), Vasile Voiculescu (*Demiurgul* — în 1980), Ieronim Șerbu (*Statuia eroului* — în 1981).

În perioada la care ne referim, scena botoșăneană a mai oferit lecturi regizorale inedite asupra unor lucrări aparținînd lui I. L. Caragiale (*Năpasta*) — în 1978, *O noapte furtunoasă* — în 1980), Mihail Sorbul (*Dezertorul* — în 1977), Victor Eftimiu (*Omul care a văzut moartea* — în 1979), fapt ce atestă constanța și diversitatea preocupărilor noastre în direcția reevaluării fondului dramaturgic național, recunoscute și apreciate ca atare prin organizarea la Botoșani a unui festival-concurs consacrat „restituirilor” dramaturgice.

O prioritară orientare repertorială o constituie promovarea dramaturgiei românești contemporane, încurajarea autorilor debutanți, lansarea în premieră absolută a unor noi piese. Dintre cele mai reprezentative, amintim aici premierele absolute cu piesele *Incomparabilul Al* de Dumitru Solomon (1977), *Cer cuvîntul* de Dragomir Horomnea (1978), *Obsesia* de Stefan Berciu (1979), *Casa noastră* de George Genoiu (1980), *Regele Burebista* de Mircea Alexandrescu (1980), *Tren fără întoarcere* de Dragomir Horomnea (1982). Alături de acestea, reprezentații, cu piese de Aurel Baranga, Teodor Mazilu, Virgil Stoenuș, Octavian Sava, Theodor Mănescu și Silvia Andreescu, citeva dintre ele însemnînd — prin calitatea spectacolelor — momente de referință, apreciate ca atare de publicul spectator și critica de specialitate: *Acești nebuni fățarnici*, *Nota zero la purtare* și *Epoletii invizibili* — spectacol distins cu Premiul

I și Premiul I pentru regia (Costin Marin-nescu) la precedenta ediție a Festivalului național „Cîntarea României”.

În sfîrșit, o a treia orientare repertorială are în vedere contribuția la schimbul internațional de valori, prin lansarea în premieră pe țară a unor lucrări din dramaturgia străină. Dintre cele mai semnificative, menționăm premierele cu *Vinătoarea de rațe* de Aleksandr Vampilov și *Da* de Gabriel Arout, la care am mai putea adăuga și o „restituire” din dramaturgia clasică universală, reprezentarea (octombrie 1981), pentru prima oară la noi în țară de la 23 august 1944, a piesei *Negușătorul din Veneția* de W. Shakespeare.

Dar inițiativele menite să asigure o nouă calitate a activității noastre nu s-au limitat doar la domeniul politicii repertoriale. O atenție deosebită a fost acordată *artei spectacolului*, găsirii unor modalități de stimulare a potențialului de creație al colectivului, de instaurare a unui climat propice performanțelor artistice.

Pentru perfecționarea pregătirii profesionale a interpreților, a fost creat, la Sala Mică a teatrului, recent renovată, „Studioul inițiativelor actoricești”, în cadrul căruia numeroși actori au putut realiza spectacole de poezie, recitaluri, spectacole de teatru scurt, unele dintre acestea intrînd ulterior în repertoriul nostru curent.

Organizarea, pe parcursul realizării premierelor, a unor „vizionări interne” cu participarea întregului colectiv, dezbateri exigentă și responsabilă a diferitelor probleme de creație survenite într-un moment sau altul, au contribuit la preîntîmpinarea unor carențe de ordin estetic sau ideologic, asigurînd astfel o continuă îmbunătățire a calității producției noastre artistice.

Dar rolul hotărîtor în obținerea unor rezultate de prestigiu l-a avut inițiativa atragerii unor valoroși colaboratori, regizori și scenografi, inițiativă nu foarte ușor de materializat la Botoșani, din considerente geografice lesne de înțeles. Alături de experimențați regizori Ion Olteanu, Constantin Dlnischiotu, Gheorghe Jora, au colaborat, cu frumoase rezultate, regizorii Anca Ovaneș-Doroșenco, Costin Marinescu, Iulian Vișa, Mircea Marin, Mihai Lungeanu, scenograful George Doroșenco, Vasile Jurje, Radu Corciova și alții, asigurînd excelente condiții de afirmare a numeroșilor tineri ce alcătuiesc colectivul nostru artistic.

Dezideratul noii calități ne-a obligat și la inițiative menite să contribuie la stringerea și diversificarea *relațiilor cu publicul*, la atragerea în sfera interesului pentru teatru a unui număr sporit de spec-

tatorii, condiție esențială a eficienței întregii noastre activități.

Sondajele periodice de opinie, prin intermediul fișelor-questionar, spectacolele urmate de discuții, deplasarea unor grupuri de actori în școli și întreprinderi s-au dovedit modalități rodnice pentru mai buna cunoaștere reciprocă teatru-public, pentru stimularea și cultivarea interesului pentru arta teatrală. De un concludent succes s-au bucurat reprezentațiile organizate în incinta unor întreprinderi, așadar la locul de muncă al spectatorilor, cum au fost cele cu spectacolul *Cer cuvîntul* de Dragomir Horomnea, realizate în halele mai multor întreprinderi din Botoșani, Dorohoi și Suceava.

Un loc aparte în ansamblul măsurilor ce au în vedere extinderea interesului pentru teatru îl ocupă activitatea de sprijinire a formațiilor artistice de amatori, succese notabile — deși încă nu pe măsura potențialului de care dispunem — înregistrîndu-se și în această direcție. Citeva formații instruite de actorii teatrului nostru (fiecărui actor i-au fost repartizate una sau chiar mai multe echipe) au obținut locuri frunțase în Festivalul „Cîntarea României”. În viitor, sperăm ca numărul lor să crească printr-o mai atentă organizare a acestei importante activități.

Un alt obiectiv ce ne-a stat în atenție, l-a constituit *stringerea relațiilor cu alte teatre* din țară, pe această linie înscriindu-se colaborările regizorale și scenografice mai sus amintite, organizarea de stațiuni permanente în municipiile Iași și Bacău, cu sprijinul teatrelor din localitățile respective, găzduirea unui festival ce s-a bucurat, de-a lungul celor patru ediții ale sale, de participarea unor prestigioase colective teatrale din București și din provincie, precum și participarea noastră la festivalurile organizate în ultimii ani la Brașov, Birlad, Pitești și Oradea, încercînd să aducem astfel, și pe această cale, o contribuție la dezvoltarea mișcării teatrale românești.

Cel de-al doilea Congres al educației politice și al culturii socialiste ne-a găsit într-un moment bun al existenței noastre. Congresul este pentru noi toți o excelentă școală de *gîndire și practică revoluționară*. În acest spirit, sîntem hotărîți să facem tot ce stă în puterea noastră pentru a remedia neîmplinirile, pentru a ne implica cu mai multă fermitate în viața cetății, potrivit rosturilor artei, în actualele condiții ale dezvoltării societății noastre socialiste.

Stelian PREDA
directorul Teatrului „Mihai
Eminescu” din Botoșani